

TIC i processos polítics

Albert Batlle Rubio
Agustí Cerrillo i Martínez

XP06/M3018/02034

Albert Batlle Rubio

Doctor en Ciències Polítiques per la Universitat Autònoma de Barcelona i professor dels Estudis de Dret i Ciències Polítiques de la UOC.

Agustí Cerrillo i Martínez

Doctor en Dret per la Universitat de Barcelona i professor dels Estudis de Dret i Ciències Polítiques de la UOC.

Primera edició: febrer 2007

© Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya

Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona

Disseny: Manel Andreu

Realització editorial: Eureka Media, SL

Dipòsit legal: B-4.641-2007

Cap part d'aquesta publicació, inclòs el disseny general i la coberta, pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, sigui aquest elèctric, químic, mecànic, òptic, enregistrament, fotocòpia o qualsevol altre, sense la prèvia autorització escrita dels titulars del copyright.

Introducció

La irrupció i penetració de les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC) ha donat lloc a un volum ingent de literatura que s'ha ocupat de reflexionar sobre les conseqüències de la seva aplicació generalitzada en els diversos àmbits de la societat. Els fenòmens polítics no han quedat al marge d'aquestes reflexions i en els últims anys ha sorgit un tipus de literatura que s'ha ocupat específicament d'analitzar l'impacte de l'aplicació de les TIC en els processos polítics i també en les institucions polítiques. Dins del conjunt d'aquesta literatura, es distingeixen diferents posicions segons el potencial transformador que s'atribueix a les TIC.

D'una banda, destaca una perspectiva optimista que tendeix a atribuir a les noves tecnologies un potencial revolucionari que per si sol pot transformar la política tal com la coneixem actualment i conduir a la realització d'ideals llargament anhelats que permetin l'articulació de formes de democràcia directa. D'altra banda, destaca una perspectiva realista que entén que l'impacte de les TIC tendirà a reforçar o, com a màxim, a ampliar les forces i els processos característics de l'organització política de les societats democràtiques avançades.

Més enllà dels punts de vista precedents, podem convenir que hi ha tres àmbits diferents de la política que es poden veure afectats per les noves tecnologies: 1) el vinculat a les relacions entre els ciutadans i els governants (o dimensió vertical de la política); 2) el relatiu a les relacions que s'estableixen entre els mateixos ciutadans (o dimensió horitzontal de la política); i 3) el referit a la forma d'organització o morfologia de les institucions polítiques bàsiques (parlaments, governs...). En el context d'aquests tres àmbits, el curs pretén discutir i avaluar empíricament les conseqüències polítiques derivades de l'aplicació de les tecnologies de la informació i de la comunicació i, d'aquesta manera, intentar contrastar la validesa dels diferents posicionaments teòrics.

Objectius

1. Definir amb precisió i rigor els conceptes que constitueixen els eixos vertebradors de l'assignatura.
2. Conèixer els elements clau que permeten identificar –i valorar– els efectes de les TIC sobre diferents processos polítics democràtics. En concret sobre:
 - a) L'acció política individual i col·lectiva
 - b) L'estructura i funció dels partits polítics
 - c) L'activitat parlamentària
 - d) L'activitat governamental
3. Combinar la reflexió teòrica amb l'anàlisi empírica o l'estudi de cas.

Continguts

Mòdul didàctic 1

Perspectives teòriques

Albert Batlle Rubio

1. La literatura en el seu conjunt
2. Les perspectives normatives
3. Les teories positives

Mòdul didàctic 2

Acció política i TIC

Albert Batlle Rubio

1. Acció política individual i TIC
2. Acció col·lectiva i TIC

Mòdul didàctic 3

Partits polítics i TIC

Albert Batlle Rubio

1. La discussió teòrica
2. La contrastació empírica

Mòdul didàctic 4

Parlaments i TIC

Albert Batlle Rubio

1. La democràcia electrònica
2. El vot electrònic

Mòdul didàctic 5

L'administració electrònica

Agustí Cerrillo i Martínez

1. L'impacte de les TIC en les administracions públiques
2. Govern electrònic i administració electrònica
3. Estratègies per a la implantació de l'administració electrònica
4. Evolució i estat actual de l'administració electrònica

Bibliografia

Budge, I. (1996). *The New Challenge of Direct Democracy*. Cambridge: Blackwell.

Fountain, J. E. (2001). *Building the Virtual State: Information Technology and Institutional Change*. Washington DC: Brookings Institution Press.

Gibson, R.; Ward, S. (eds.) (2000). *Reinvigorating Democracy?*. Aldershot: Ashgate.

Gibson, R.; Nixon, P.; Ward, S. (eds.) (2003). *Political Parties and the Internet: Net Gain?*. Nova York: Routledge.

Grossman, L. K. (1996). *The Electronic Republic: Reshaping Democracy in the Information Age*. Nova York: Penguin.

Hoff, J.; Horrocks, I.; Tops, P. (2000). *Democratic Governance and New Technology*. Londres: Routledge.

McCaughey, M.; Ayers, M. D. (eds.) (2003). *Cyberactivism: Online Activism in Theory and Practice*. Nova York: Routledge.

Norris, P. (2001). *Digital Divide? Civic Engagement, Information Poverty and the Internet Worldwide*. Nova York: Cambridge University Press.

Rheingold, H. (2002). *Multitudes Inteligentes: La Próxima Revolución Social*. Barcelona: Gedisa.